

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Strandskolan och fritidshemsavdelningar 2018-2019

Utarbetad av:
Personalen vid
Strandskolan
20180827

Vision

På Strandskolan ska ingen utsättas eller utsätta någon annan för diskriminerande eller kränkande behandling. Var och en som går på skolan ska ha utvecklat sin förmåga att känna empati samt ha förståelse för och visa hänsyn till andra människor.

Vad säger lagen?

Skollagen (2010:800) kap 6

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009. Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning

- funktionshinder
- sexuell läggning

Även ålder och könsöverskridande identitet är diskrimineringsgrunder men behöver inte behandlas av förskola eller skola. Ingenting hindrar dock att även ålder och könsöverskridande identitet omfattas av arbetet kring ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”.

Kraven som ställs är att varje enskild verksamhet ska bedriva ett främjande arbete för att främja lagens syfte. Bestämmelserna i diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling och ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att utreda och åtgärda det inträffade. I varje enskild verksamhet ska det finnas en likabehandlingsplan som fångar insatser mot diskriminering och trakasserier. Utöver detta är verksamheterna skyldiga att förebygga och förhindra, utreda och vidta åtgärder mot annan kränkande behandling. Dessa insatser ska fångas i en plan mot kränkande behandling. Mallen fångar båda dessa planer i ett dokument ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”. Skyldigheterna gäller när personal kränker barn/elever såväl som när barn/elever kränker andra barn/elever.

FN:s barnkonvention

Förutom skollagen (2010:800) kap 6 och diskrimineringslagen (2008:567) ska FN:s barnkonvention genomsyra verksamheten. Artikel 2 lyder: *Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.*

Definition av begreppen

Diskriminering

- Diskriminering är när skolan eller skolbarnomsorg på osakliga grunder behandlar ett barn/en elev sämre än andra barn/elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder. Diskriminering kan till exempel ske genom skolans eller skolbarnomsorgens regler eller rutiner.
- Ett barn/en elev kan också bli diskriminerad om barnet/eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

- Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.
- Med direkt diskriminering menas att ett barn/en elev missgynnas och det har en direkt koppling till en diskrimineringsgrund.
- Med indirekt diskriminering menas när skolan eller skolbarnomsorgen tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.
- Barn/elev kan inte göra sig skyldig till diskriminering i juridisk mening.

Kränkande behandling

- är uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.
- kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.
- Både skolpersonal och barn/elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Trakasserier

- är uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet och som har samband med en diskrimineringsgrund.
- Både skolpersonal och barn/elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.
- Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Trakasserier och kränkande behandling

- Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara fysiska (slag, knuffar), verbala (hot, svordomar, öknamn), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer), texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, chattforum och meddelanden på olika webbcommunities).

Mobbning (ordet finns inte i lagtexten)

När en person upprepade gånger och över tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer och där det finns en obalans i styrkeförhållandet. En medveten handling (Olweus definition).

Ansvarsfördelning

Huvudmannen är den som är ansvarig för att verksamheten uppfyller sina skyldigheter enligt lag.

Ledningsfunktion

Det är ledningsfunktionens ansvar att:

- se till att all personal, alla barn, elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.
- se till att personal fullgör de skyldigheter som anges i skollagen (2010:800) 6 kap. 5§ när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

- se till att det bedrivs ett främjande arbete kring barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt annan kränkande behandling.
- årligen upprätta, utvärdera och revidera en ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling” i samarbete med personal.
- se till att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av trakasserier och annan kränkande behandling.
- om verksamheten får kännedom om diskriminering eller annan kränkande behandling, ansvara för att utredning skyndsamt genomförs och att åtgärder vidtas.

Personal

All personal har ett ansvar för att främja likabehandling och motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Det är inte bara pedagogisk personal som ska omfattas utan även annan som till exempel vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal.

Exempel på vad som kan vara all personals ansvar är att:

- följa verksamhetens ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som förmedlas.
- se till att åtgärder vidtas skyndsamt då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks. Den som upptäcker diskriminering eller kränkande behandling anmäler detta omedelbart till rektor. Rektor anmäler i sin tur vidare till huvudmannen.

Elever

- Påtala kränkande behandling, diskriminering och trakasserier som förekommer på skolan.
- Bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt.

Elevers delaktighet

Elevers delaktighet i arbetet med likabehandling och för att motverka trakasserier och kränkande behandling på Strandskolan ser ut så här:

- Klassråd, elevråd och möten på fritids.
- kamratstödjarträff i klass 2 - 6 med lärare. Alla elever har möjlighet att lämna in meddelanden med observationer om missförhållanden på skolan. Man har rätt att vara anonym.
- ledningens årliga trivselenkät i klass 2 och 5.

Vårdnadshavares delaktighet

- Strandskolans föräldraråd har möte en gång/termin. Då deltar rektor och ibland någon lärarrepresentant för att informera om arbetet på skolan.
- Barnets vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och ska vägleda barnet då han/hon utövar sina rättigheter. (FN:s Barnkonvention art. 5)
- Alla vuxna som befinner sig på skolan har gemensamt ansvar för barnen.

Främjande och förebyggande åtgärder på Strandskolan

- Åldersintegrerade grupper vid temadagar (F-klass och grundskola)
- Vi har åldersintegrerade faddergrupper från åk F-6. Fadderverksamheten genomförs på två bestämda tillfällen per termin.
- Klassråd sker regelbundet och elevråd, åk 2- 6, träffas en gång i månaden. På fritids har man barnens möte varje vecka. (F-klass, grundskola och fritids)
- Kamratstödjarverksamhet. Två kamratstödjare/klass fr o m åk 2 väljs årligen. Kamratstödjarna har regelbundna träffar tillsammans med ansvarig lärare. På dessa träffar går man igenom hur stämningen är i klassen och på rasterna m.m.
- Fasta platser i matsalen och klassrummet. I matsalen placeras flickor och pojkar jämnt vid borden så långt det är möjligt. På fritids har de äldre eleverna bordstillhörighet. (F-klass, grundskola och fritids)
- Trivselenkät i klass 2 och 5 genomförs i maj. (grundskola och fritids)
- Styrda lag- och gruppindelningar i F – 6 på lektionstid. Vid behov även på raster. (F-klass och grundskola)
- Rastvakt ute på skolgården, minst två, oftast tre. Vid behov förstärker vi med fler rastvakter. (F-klass, grundskola och fritids)
- I förskoleklass och på fritids introduceras ”bry-sig-om-regler” som ska vara anslagna i alla klassrum och återkopplas till. (F-klass, grundskola och fritids)
- På fritids genomförs dramalekar med värdegrundsinnehåll. (Fritids)
- Fasta punkter på måndags-APT rörande värdegrund och kränkningar/trakasserier. (F-klass, grundskola och fritids)
- Skolan har tydliga regler för trivsel och ordnings som sitter anslagna i varje klassrum. (F-klass, grundskola och fritids)
- Trygghetsvandring genomförs i F-klass, åk 1 och åk 4 vid läsårsstart. I övriga årskurser tas detta upp på annat sätt. (F-klass, grundskola och fritids)
- Etiska samtal – vi talar tillsammans om hur vi ska vara mot varandra. Material som kan användas är boken ”Vem är du?”, Friends filmer, DVD

Kom som du är, filmer på UR och Lions Questpärlen. (F-klass, grundskola och fritids)

IT-mobbning förebyggs och åtgärdas på följande sätt

- I samband med tillträdet till Office 365 informeras eleverna att samma umgängesregler gäller där som i övriga sammanhang. (Grundskola 4 – 6)
- Eleverna får inte använda mobiltelefon under skoltid (F-klass, grundskola och fritids)
- När skolan får kännedom om it-mobbning som skett på fritiden lämnas incidentrapport till rektor som tar beslut om trygghetsteamet ska kopplas in. (F-klass, grundskola och fritids)

Utvärdering läsår 17/18

- Det förekommer åldersintegrerade grupper på lågstadiet vid flera tillfällen under läsåret. Vi har haft olika aktiviteter som bygger på samarbetsövningar i olika teman. Däremot har det inte förekommit på mellanstadiet
- Genomförda trygghetsvandringar har följts upp av pedagoger och diskuterats i klassråden.
- Fadderverksamheten har fungerat bra. Vi upplever att åldersblandade grupper stärker och förbättrar samhörighetskänsla samt minskar oron bland de yngre eleverna på skolan. Däremot har det varit en viss svårighet att få jämna och fungerande åldersintegrerade grupper.
- Elevråd, klassråd och kamratträffar genomförs regelbundet där eleverna varit delaktiga och framför önskemål på olika sätt. Däremot har inte all information nått ut till åk. F, åk 1 och fritids.
- Rastvaktsschemat har fungerat bra Alla bär rastjacka eller gul väst. Skolgården är så pass långsträckt att det är svårt att ha kontroll överallt. Det finns också ett schema för bussvakt vilket har fungerat bra. På mellanstadiets lunchraster borde det ses över huruvida det skulle behövas två rastvakter.
- Alla elever har fasta placeringar i klassrummet och i matsalen. Vid några tillfällen får eleverna själva välja men det sker under lärarens ansvar så ingen blir lämnad utanför. På rasterna får eleverna vid behov hjälp att dela in i lag.
- Vi har tagit upp likabehandlingsplanen på föräldramöten vilket vi ska fortsätta att göra.
- Vi måste arbeta fram tydligare mobilanvändningsregler så att både elever och pedagoger vet vad som gäller.
- Trygghetsteamet har träffats regelbundet för att utveckla sitt arbete på skola.

Framtida åtgärder

- Alla klasser åk F-6 och fritids ska ges samma information från elevrådet och kamratstödarna.
- Vi ska se över rastvakterna på mellanstadiets lunchrast.
- Att vi ska arbeta mer med värdegrundsfrågorna på skolan.
- Att skolan arbetar fram tydligare regler på vad som gäller mobilanvändning.
- Trygghetsvandring ska ske med alla klasser varje läsårsstart. Resultatet ska följas upp av elevrådet och kamratstödare.
- Nätetikett för åk F – 3 i samband med att dator/Ipad börjar användas i undervisningen. Material för detta ska tas fram.
- Återkoppling av trivselenkäterna
- Gemensam APT för personal F-klass, fritids och grundskola en gång/termin.

Åtgärder

Handlingsplan vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Planen har arbetats fram av likabehandlingsteamet.

Följande åtgärder bör täcka in det viktigaste i skolan när elev/elever utsätter någon för kränkningar:

- A 1. Direkt tillsägelse**
- 2. Allvarssamtal**

B Behandling

A

- 1. Direkt tillsägelse från vuxen

Detta omfattar alla vuxna som bevittnar något otillåtet. Ett av följande alternativ bör användas:

- a) Den vuxne stannar upp, säger till och går direkt vidare. (Används vid tidsbrist eller när man inte vill ge sig in i, eller tror sig klara av en diskussion.)
- b) Den vuxne stannar upp, säger till, står kvar och är redo att samtala med barn/elev.

Att uppträda på detta sätt, att visa att alla vuxna bryr sig, bygger upp vuxenauktoriteten på skolan.

- 2. Allvarssamtal

Ett allvarligt samtal med elev i enrum. Skolan bör som ståndpunkt alltid ha någon form av samtal med elever som uppför sig illa. Detta samtal skall äga rum i nära anslutning till det inträffade, alternativt i nära anslutning till att skolan upptäcker det som inträffat.

Vad som är viktigt att vid sådana tillfällen visa är att de vuxna bryr sig samt markera de vuxnas inställning.

Berörda föräldrar underrättas om detta samtal.

Det som inträffar kan vara något av följande:

- Attack eller övergrepp mot annan elev
- Slagsmål med våld
- Kränkningar och/eller trakasserier mot andra barn/elever
- Kränkningar och/eller trakasserier mot personal
- Skadegörelse och liknande

Det väsentliga som sker i och med samtalet är:

- Att något görs
- Budskapet till den aktuella eleven, och till andra elever på skolan, är att de vuxna bryr sig
- Vuxenauktoriteten på skolan stärks

B

Behandling

Barn som utsätts för kränkningar och/eller trakasserier visar ofta upp någon eller några av följande signaler:

- Nedstämdhet
- Inga kamrater
- Trasiga/smutsiga kläder
- Ritstreck/trasiga böcker
- Ovillig att i hemmet berätta om skolan
- Huvudvärk/magvärk (speciellt på morgnar)
- Vill inte gå till skolan
- Blåmärken

Behandlingsgång i kortfattad tidsföljd:

1. Skolan får besked om misstänkt mobbning.
2. Likabehandlingsteamet kontaktas.
3. Teamet tar kontakt med uppgiftslämnaren och med mobbningsoffret och kollar upp – är det mobbning?
4. Teamet samlar försiktigt information om mobbningen.
5. Teamet tar kontakt med föräldrarna.
6. När kan behandling ske? Undervisande lärare informeras i förväg om att elever/mobbare kommer att hämtas.
7. Behandlingssamtal med mobbarna.

8. Alla inblandades föräldrar kontaktas och informeras.
9. Eventuellt ytterligare behandlingssamtal.
10. Kontroll av mobbarna och eventuellt klassen. Kontakt med f d mobbningsoffret.
11. Uppföljningssamtal med mobbarna efter 1–2 veckor.
12. Teamet tar förnyad kontakt med berörda föräldrar och informerar om resultatet.

Om mobbningen inte upphör:

Åtgärd

1. Ett till två allvarssamtal med eleven med uppföljning efter två veckor.
2. Samtal med föräldrar utan barn.
3. Samtal med föräldrar och barn.
4. Samtal där rektor deltar och tar över ansvaret.

Vid kränkande behandling vuxen – barn eller vuxen – vuxen meddelas rektor, som för ärendet vidare. Kommunens övergripande plan mot kränkande behandling träder då in.

Sammanfattning

Nedanstående mall är en riktlinje, vilken gäller **vid alla former av kränkningar och/eller trakasserier:**

1. Tillsägelse
2. Allvarssamtal Information till berörda föräldrar
3. Allvarssamtal Föräldrasamtal
4. Allvarssamtal Föräldrasamtal Rektor Ev. anmälan (polis, socialtjänst)

I de flesta fall räcker 1. Tillsägelse som enda åtgärd.

Om fallet är mycket allvarligt, alternativt att det är upprepade försyndelser, så blir i stället åtgärd 2 och 3 aktuell.

I sällsynta fall blir åtgärd 4, som rektor svarar för, aktuell.